

- A. Adalbert Stifterrel hosszú ideje bálványimádás folyik, de olyan messzemenő, hogy az ember már alig mer saját véleményt alkotni a műveiről; vagy nem venni részt akár legösszetékoltabb produktumának is a csodálatában. Valóban ideje volna tehát, hogy nyilvános szentté avatásának helyreigazításául – s ha csak az ellensúlyozó igazságtalanság aktusaként is! – *elfogulatlanul* ítéljünk NYÁRUTÓ-járól. Történelmi emlékként mérlegeljük; s alávessük *annak* a kritikának, amellyel minden irodalmi hagyatéknak szembe kell néznie: *a NYÁRUTÓ mélypont Stifter munkásságában, a VÁZLATOK és a WITIKO között!!: ha valamennyi német könyvből csak ez maradna fenn: mily furcsa képet kellene akkor alkotniuk rólunk 2500-ban élő utódainknak!!*
- B. Rá kell mutassunk végre: hogy itt egyezer nyomtatott oldalon át a látatlan életről számolt be valaki: az „időtlen” mindig is az irodalmi sunnyogók és emberi dezertőrök találkahelye volt!
- A. Meg kell bélyegeznünk a nyelv semmitmondó laposságát; amely, akár tudatosan, akár öntudatlanul, stúdiumot úz abból, hogy színültig előkelő unalomból vagy tétova világfélszből mindent, de mindent a lehető legterjengősebben fejezzen ki.
- B. Nem csak, és sértődöttséggel tele, kipellengérezni, ami *nem* áll e mamutkönyvben. De még inkább: támadni, *amit* Stifter itt magasztalt: a hamis kiváltságosság erkölcsi romlottságát, nem kevésbé, mint eszményének érzéketlenségét: a szelíd antiembereket!!!

Ütés egy bős gongra

„Uff”: beszéltem!

Szabó Sándor

TRUDITUR DIES DIE

Hát ez még él? Így, másodszájból
hallod majd vissza. Kvázibarát volt.
Bonmot-idat hogy' terjesztette.
Sajátjaként... Még élni mersz te,
ilyen vénen? Amikor tőled
jóval ifjabbak rég kidőltek?
Ám nem csak ez van. Légy méltányos.
Mondjuk, megbontva zord magányod,
hívnak hajdani hallgatóid,
s rád is tekintve: Csak jó volt itt!
– hallod, midőn a campust róva,
huszonöt évnek apropója
kapcsán gyúltök majd ismét egybe.
Öt ezredes fejét leszegve
(hajuk ősz, arcuk napbarnított),

vizslat majd egy elfutó gyíkot.
A többiek? Mind „patpalkóvnyik”.
Egy lugas láttán: Ez nem volt itt!

Más közegben is fel-feltűntél?
Majd minden körből kikerültél?
Acélos fizikumod éltet?
Megvagy? Elvagy? Nem vagy kísértet?
Szellemed ép még? Nem vagy szétszórt?
Üzenj vissza: nem lóttak még sort!

RÉVED A VÉN

tavasza volt tavasszal nyár volt nyáron
ősz volt őszkor és tél volt télen
iható víz ha beladikoztunk
úgy cirka középig szennyes lé nem
bőgőorrú bárkák rogyásig
hallal megrakva húztak a partig
szélcserzett lábunk le-lepisáltuk
nem mondom csípett egy fikarcnyit
kacagtuk a sziszegő gúnárt
inget dobva meg fiókvércsét
zsákmányoltunk az vadul vergődött
s szemünk felé csapott-e még szép
őzhulla búzlótt a gyöngyvirágos
erdő mélyén kakukk kakukkolt
a tanító úr kosarat fenni
tanított a szatócsnál lyukas volt
egy-egy pengő az éber ártól
néhány cseles forint helyett még
azt adta oda próbáld máshol
túl azon ahol a kender ázott
amit majd később megtiloltak
gerebenezték s lett guzsaly kontya
egyszóval már kinn a faluvégen
magasodott a szélmalom tornya
szorgoskodtak a vályogvetők is
és Rákosi jöttét kiszagolva
fokhagymafonattal lepte őt meg
a határban hívei csoportja

tódulnak s akár a tetszhalottak
lelkemben lám megelevenedtek
a hajdani fura fenomének
hess – itt a hajnal hétfőre kedd lett

Sajó László

(KI)VONAT

ahol a sínek kanyarognak
eldörög halálkülöntehevonat
nem a tiéd te még személyvonaton vagy
ablakot bámulsz kidobták poggyászodat

szállj le és tárgyaidd egyenként keresd meg
csörgő hintaló bizonyítvány névjegy
források az utak utánad erednek
a vonatból saját árnyéknak néznek

te vagy az erdő csak juss el a fákig
itt nem téged nem a vonatodra várnak
ezt az állomást nem neked találták ki
horizonton túl belédsimúl a búzatábla

a végtelen sínek nem találkoznak veled
beáll vár fűjtat halálteherkülönvonat
nincs hely az ablak alatt ablak sincs foglalj helyet
születésedből egy kövön kivonják halálotdat

NAGYSZOMBAT

miért néztem oda
ahova nem kellett volna
miközben spricceltek szökőkutak
sercegett az agyonjátszott zene a másodpercmutató lemezjátszótűjén
mindig ugyanaz a zene forog

mindig ugyanaz a fekete merev lemez
örökké
ugrik a másodpercmutató tűje
ugorjunk
a zene örök a halottak újak
újak az unalomig ismert halottak
háromnegyedóránként cserélődnek
szigorú szabály
nehogy eltévedsz a temetést
mindig ugyanaz a zene szól
ismerős sercegés
idegen halott
most éppen kit temetnek
ismerős tekintetekben
csak saját arcod láthatod
a te arcod porba írva
eltörölve
miért néztem oda
ahova nem kellett volna
a földre
szürkeruhások hozzák az urnát
idegenek fogdosnak ebben az ünnepélyes pillanatban
halálod kitüntetett percében
rátesszik az urnát a főszökőkútra
ahonnan a legmagasabbra spriccel a sugár
de nem téged
a szürkeruhások álldogálnak kicsit aztán eltűnnek előlünk örökre
folytatják a szalonnázást
háromnegyed óra múlva jönnek elő egy új urnával
nehogy eltévesszék a temetést
az urnát
mintha nem lenne
mindegy
állnak a rokonok ismerősök a szóróparcella szórt fényében
mindegyik azt gondolja ő meghalt de én még nem
és föllövellnek a szökőkutak az áprilisi fényben
a zene a szellő a hamuszín ég megteszi hatását
az is sír aki nem akart
te nem akartál sírt hát most megkapod
miért néztem oda
ahova nem kellett volna
a földbe
micsoda átverés ez az egész
az élet és most már a halál is
a szökőkutak csak elterelés
könnyeken megtört vízcsepp látványa
még meddig tart ez a hullapermetezés

mennyi test szorult a szóróparcellába
az új halott a rokonság már jönne
a főszökőkút urnával újratöltve
hány halál remeg egyetlen
vízcseppben
egy sem
miért néztem oda
ahova nem kellett volna
a földbe
mossa porodat a víz
csurog alá a barna lé
és te eltűnsz a hullamosogatóban
ünnepélyes lassú zenére
nem az égbe
de a földbe
nem vízcseppekben fõnn tündökölve
de piszkosan sárosan elkeveredve
mások porával kiket elõtted temettek
nem az égbe
de a földbe
micsoda átverés ez az egész
nem a zene számít a sercegés
még hogy porod szellõé levegõé semmivé lesz
nem is engedné az ÁNTSZ
még a rokonok ismerõsök szájába fújna a szél
és ez valljuk be nem egészséges
olcsó trükk megoldották eltüntetnek senki se lássa
a magasban szökőkút szól a paradicsommeghódítása
lenyûgözõ színpadi elõadás
míg te észrevétlen a zenekari árokban távozol
mi van ma 1492
krisztus lekecmereg a keresztrõl
miért néztem oda
ahova nem kellett volna
a földbe
mossa porodat a víz
még hogy paradicsom és az õ meghódítása
föld és pokol
csurog a barna lé
hányom kell
kegyetlenebb a koporsón dübörgõ földnél
miért néztem oda
nem láttam volna a gyíkot
amint lassan mintha nem is gyík patkány lenne lenn eloson
a szökőkútcsatornában porodtól sárosan

péter
háromszor tagadtalak meg
először amikor elmentem a temetésedre
másodszor amikor ott maradtam
harmadszor amikor eljöttem
azóta itt történt egy és más semmi
ratzinger lett a pápa
tudod az a tudós filozófus német
kihirdette hogy bár 2007-et írunk tulajdonképpen 2000 van
jézus hét évvel korábban született
tehát a paradicsommeghódítása 1492 sem stimmel
te se 2004-ben haltál meg 1997-ben
semmi sincs úgy ahogy
azt is kihirdette ratzinger jézus az esszénusok szokása szerint ünnepelte a húsvétot
tehát nem is akkor volt az utolsó vacsora
tehát esszénus volt
tehát nem is akkor feszítették keresztre
jövő húsvétkor kihirdeti meg se feszítették
tehát fel se támadt
bolond lett volna
örülünk hogy éjszaka alszunk és ha hagynak ebéd után is egy keveset
akkor nem tudjuk hogy élünk
miért is keresnénk a halottat az élők között
porod rászáradt a gyíkra előjött a földből sütkérezik a napon
a hétfőn a kedden a szerdán a csütörtökön a pénteken a szombaton a vasárnapon
nevet adtunk az egyetlen napnak így könnyebb elviselni
liturgikus örökhétfő húsvétól karácsonyig karácsonytól húsvétig
kitaláltuk istent aztán a fiát így könnyebb őt elviselni
mi lenne ha eltakarodnának templomaikkal és hagynának bennünket
örök világosságban örök hétfőben élni a napsütötte földön
végre porainkban
ellennénk mozdulatlan
gyík a sírkövön